

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1977/2019
15.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милан Камперелић, адвокат из ..., против туженог Центра за културу "Влада Дивљан" као правног следника Установе култура Палилула ..., чији је заступник Општинско правобранилаштво Градске општине Палилула, ради поништаја решења о отказу и враћању на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 641/18 од 10.01.2019. године, у седници одржаној 15.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 641/18 од 10.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3101/15 од 01.11.2017. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење о отказу уговора о раду Установе култура Палилула Београд (правног претходника туженог) бр. .../... од 16.11.2010. године и обавезан је тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиље у делу којим је тражила да се обавеже тужени да је распореди на радно место које одговара степену њене стручне спреме, знању и способностима, као недозвољена. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 270.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 641/18 од 10.01.2019. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3101/15 од 01.11.2017. године у ставу првом и трећем изреке и одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду Установе култура Палилула бр. .../... од 16.11.2010. године и обавеже тужени да тужиљу врати на рад, као и захтев тужиље да јој тужени накнади трошкове парничног поступка у износу од 270.000,00 динара као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 264.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршења до исплате у року од 15 дана,

а ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији не указује. Чињенично стање у овој правној ствари је правилно и потпуно утврђено, другостепени суд је на исто правилно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог на радном месту руководиоца ... по уговору број .../... од 30.11.2007. године. Одлуком правног претходника туженог број .../... од 18.10.2010. године укинута је радно место секретара установе културе, стручног сарадника за програме, организатора образовног програма, руководиоца галерије и кафе куварици и одлучено да ће се запосленима који након ступања на снагу новог Правилника остану нераспоређени исплатити отпремнина у смислу чл. 158. и 159. Закона о раду. Тужили је решењем туженог број .../... од 06.11.2010. године отказан уговор о раду из разлога што је престала потреба за њеним радом а све у складу са чл. 38. и 39. Општег колективног уговора. Правилником о организацији и систематизацији послова радног претходника туженог број .../... од 16.07.2009. године према члану 8. било је систематизовано 15 радних места и 20 извршитеља, укључујући и радно место руководиоца ... за које је прописан VII степен стручне спреме. Међутим, према Правилнику о организацији и систематизацији послова претходника туженог број .../... од 25.10.2010. године чланом 8. Правилника, систематизовано је девет радних места са 13 извршилаца, а међу тим радним местима није било систематизовано радно место руководиоца Тужили је исплаћена отпремнина у износу од 319.330,00 динара. У разлозима решења о отказу уговора о раду назначено је да због реализације технолошких, економских и организационих промена у процесу рада правног претходника туженог укинуо радно место ... па је престала потреба за радом тужиле која је била распоређена на то радно место, а није постојала могућност да се истој обезбеди други посао који одговара њеној стручној спреми. Није постојала могућност да се према потребама процеса рада тужили обезбеди преквалификација за обављање других послова нити скраћено радно време. Установа културе Палилула је променила назив тако што се уместо Установа културе Палилула добила назив Центар за културу "Влада Дивљан". У току 2012. године извршено је реновирање и адаптација некадашњег галеријског простора, који је након отказа тужили био претворен у магацин и направљена је мултимедијална сала која је почела са радом у јуну 2012. године, значи две године након што је тужили престао радни однос, а 2013. године отпочела је са радом и мала галерија "Потковица".

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље налазећи да доношењем отказа о раду тужиљи од 16.11.2010. године, код туженог нису објективно постојале економско-технолошке и организационе промене. Ово из разлога јер галерија, у којој је тужиља радила на радном месту ... није престала са радом већ је претворена у мултимедијалну салу, а основана и галерија "Потковица" које су коришћене као изложбени простор а из тога следи закључак да је тужиљи отказан уговор о раду незаконито.

Другостепени суд није прихватио овакво становиште првостепеног суда јер је засновано на погрешној примени материјалног права. При томе, другостепени суд закључује да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање али је погрешно закључио да нису постојале технолошке и организационе промене у смислу оправданих разлога да би престала потреба за тужиљиним радом. Ово се из разлога што је тужиљи отказан уговор о раду у току 2010. године, а тужени је извршио реновирање односно адаптацију некадашњег галеријског простора тек у 2012. години (у јуну месецу) када је раније постојећи магацин претворен у мултимедијалну салу, а у току 2013. године је отпочела са радом и мала галерија "Потковица". Стога, те околности не представљају адекватну чињеничну подлогу за закључак првостепеног суда да је галерија у којој је тужиља радила наставила да постоји након престанка радног односа тужиље, те да је правни претходник туженог злоупотребио право на отказивање уговора о раду. Ово је и због тога што је већ 2010. године радно место на којем је радила тужиља било укинато. Галерија у којој је тужиља радила претворена је у магацин. Тужиља није доказала да је тужени у време доношења оспореног решења у периоду од шест месеци од дана престанка радног односа имао расположива радна места на које је могао да распореди тужиљу, односно да примени друге мере запошљавања. У погледу ових чињеница тужиља сноси терет доказивања у смислу одредбе члана 231. ЗПП. Стога је првостепену одлуку преиначио и одбио тужбени захтев тужиље.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је извео правилан закључак и правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиље као неоснован. Разлоге које је у том погледу даје другостепени суд у свему прихвата и Врховни касациони суд. Тужиља у ревизијским разлозима наводи да је тужени злоупотребио одредбе Закона о раду, те да и сада постоји мала галерија "Потковица" и да се део послова, које је раније радила тужиља, сада обавља у тој галерији. Међутим, ти наводи се не могу прихватити као оправдани. Те наводе је ценио другостепени суд када је одлучивао о жалби тужиље и дао прихватљиве правне аргументе у прилог свој одлуке. Практично, ти наводи се понављају у ревизији Правилником о организацији и систематизацији послова правног претходника туженог број .../... од 25.10.2010. године укинато је радно место на коме је радила тужиља. Није постојала могућност да се иста распореди на друго радно место или да се изврши њена преквалификација ради обављања других послова. Галерија је претворена у магацин, па је правилно тужени навео разлоге у решењу о отказу уговора о раду а које тужиља оспорава. Чињеница да је након две године магацински простор преворен у мултимедијалну салу и да је у 2013. години један простор прилагођен за мању изложбenu галерију, није од утицаја за доношење другачије одлуке од оне коју је донео другостепени суд.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе из ревизије, али налази да исти нису од посебног значаја за доношење другачије одлуке.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић